

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și strălăutate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

N° 154.

Vineri, 12 (24) Iuliu.

1885.

Brașov, 11 (23) Iuliu 1885.

Înainte cu mai mulți ani, când dualismul se afla în zenitul dezvoltării sale, comitele Andrassy, p'atunci ministru de externe al monarhiei, dicea, că politica guvernelor față cu popoarele malcontente trebuie să fie așa, „ca cu-o mână să le întindă ovėsul, ér cu cealaltă să le arate biciul.”

Ministrul de culte și de instrucțiune unghuresc Trefort, după ce a fost serbătorit la încheierea activității sale ministeriale de 10 ani în mod atât de entusiastic de către ai săi, cari i-au sculptat figura în marmură și i-au încununat-o cu laurii nemuririi, se crede acum și el destul de providențial ca să adopte politica marelui Andrassy.

Noi îl cunoșcem până acum pe d. Trefort numai din ordonanțele lui, care de care mai fulminantă, aci îndreptate în potrița bisericii, aci în potrița școlilor noastre, așa că decă ar fi se-lu eternisăm și noi, am scrie pe pedestalul bustului său: *ministrul-ordonanță*.

Ei bine, acestu aprig făuritor de ordonanțe, care de care mai cu fărfoiu, și-a gândit că să facă și el cum făcea Andrassy și se surprindă lumea ardelenă cu-o combinare a „ovėsului” cu „biciul”, — embleme caracteristice ale valerescilor fericiți de popore din statul ungar.

D-lu Trefort întinde cu o mână ovėsul Sașilor ardeleni, promițându-le sprijinul său, ca să-și înființeze o facultate teologică-filosofică în țară, ér pe Români îi tracteză cu biciul unei noue ordonanțe, ce se descarcă asupra capetelor autorităților noastre bisericesti ca unu trăsnetu din senin.

Cătră superintendentul Sașilor ardeleni vorbește Trefort cel *prudent*, ér cătră autoritățile noastre superioare bisericesti Trefort cel *energic*. Astfel caracterizează o fôia maghiară din Peșta produsele cele mai noue ale acestui ministru: scrisoarea din 9 Iulie și ordonanța din 13 Iulie.

„Prudența” ministrului consistă în tactica sa iesuitică, prin care se încercă din nou a desbină pe Sași de Români, vorbindu-le celor dintăiu la inimă — o tactică acésta destul de vechiă și ruginită; ér „energia” lui consistă în noulu atențat celu comite în contra autonomiei noastre bisericesti, după maxima: să facem deocamdată imposibilă libera dezvoltare a Românilor ca elementu naționalu, căci cu Sașii vomu isprăvio noi mai curându.

Amu trebuie să numim naivă diplomația înaltă a d-lui Trefort, decă nu amu fi făcutu până acum nisce experiențe atât de triste. Mulți comandanți au devenit mari beliduci, numai prin slăbiciunea și negligența dușmanului, cu care avu de-a se luptă, fără ca să-și potă da contu de aceea cum au ajuns la gloria lor.

Ministrul-ordonanță se află în situațiunea acestor comandanți. Elu s'a convinsu, că cu vorbe frumoase la unii și cu amenințări la alții face trebă și-și câștigă lauri la șoviniști. Eri ne-a cerut numai degetul și acum, că i l'am datu, ne cere brațul întregu.

Sașii au ascultat totdeuna cu pietate pre mare la vorbele ademenitoare ale puternicilor

șilei, și Archiereii români? — Vedutu-i-amu cu destulă amărăciune în sufletu cum s'au pitulat dinaintea ministrilor și cum au înghițit în tăcere patriotică găluscele fierbinți, ce li le-au prezentat până aci.

E deșteptu ministrul-ordonanță alu nostru și modestia n'a fostu niciodată slăbiciunea lui. De aceea vedându elu atitudinea șovăitoare și servilă de-o parte și de alta este forțe firescu lucru că și-a dîșu: De ce să nu-mi încercu norocul mai departe, căci pe cei îndrăsneți fi ajută norocul!..

D-lu Trefort își cercă aci norocul cu confesiunile române, că doră fi va succede ale despoia prin ordonanțe de jurisdicțiunea lor asupra școlilor.

Ordonanța ce-o publicăm mai la vale ne vorbește destul de clar în privința acésta. Înseși foile maghiare din Peșta mărturisesc că prin ea să restrînge dreptul de jurisdicțiune alu bisericii și că ordonanța nu încap în cadrulu autonomiei confesionale, nici nu se pote pune în concordanță cu ea (Budapesti Hirlap din 23 Iuliu).

Și pe ce motive se basază ministrul când ordonă, ca fără aprobarea lui să nu se destitue nici unu învățătoru confesionalu și când provocă autoritățile administrative, ca p'unu învățătoru destituitu fără de aprobarea lui să-lu susțină cu forța în postulul său?

Pe nisce pretinse casuri de destituire, ce s'ar fi întemplat aici colo în prejudiciul legei. Nu cunoșcem mai de aproape aceste casuri, scim numai că în unele locuri au fost depărtați nisce învățători slabi, cari nu-și îplineau datoria, dér aceștia au fost luați în scutu de organele administrative sub cuvântu, că sunt „buni patrioți” și că numai de aceea aru fi urmăriți.

Dér chiar să se fi întemplat unele casuri în contra legei, ce îndreptătesce pe ministru să atace pentru acésta dreptul autonomu alu confesiunilor noastre? Decă acésta ar fi o procedere dréptă atunci ar trebui să se răstrîngă și constituțiunea statului, pe care o calcă mereu organele puterii executive.

Ne rezervăm a cercetă mai cu de amănuntul câtu de nemotivată și nelegală e ordonanța ministrului. Deocamdată dîcem cătră ai noștri:

Numai atâta ar mai trebui, să ne dăm din mână și jurisdicțiunea asupra școlilor și atunci sănătate bună autonomiă bisericescă și rămasu bunu cultură românescă!

O nouă ordonanță-modelu.

Ministrul de culte și instrucțiune publică Trefort a adresat următoarea ordonanță-circulară cătră toate autoritățile superioare greco-catolice și greco-orientale și cătră autoritățile administrative județene și orașenești:

În potrița circularei mele Nr. 32.225/1878 dela 13 Ianuaru 1880 și Nr. 13.645 dela 17 Iulie 1882 s'au întemplat de repetite ori casuri, ca învățătorii dela școlile greco-orientale confesionale să fie fără motive destituiți din postulul lor, cu tôte că nu s'au făcutu culpabil în sensul art. de lege XXXVIII: 1868, § 138 de o grea negligență, de unu escesu în contra moralei seu de unu

delictu civilu. Spre a evita în viitoru asemeni casuri și ca să fie apêratu dreptul de inspecțiune supremă în deplină măsură, în viitoru tôte hotăririle luate în afaceri disciplinare ale învățătorilor greco-orientali, în casul când stabilescu o destituire, sunt a se așterne aici împreună cu tôte actele de anchetare spre a se revisui.

Acei învățători, cari voru fi destituiți fără aprobarea mea, voru fi érași așezați în postulul lor prin autoritățile administrative, deorece o asemenea destituire este nefavorabilă. Se înțelege că acésta procedură este de a se urma numai față cu învățătorii cu calificațiunea recerută, căci instituirea de învățători, cari nu au calificațiunea stabilită prin art. de lege XXXVIII: 1868, § 133 și art. de lege XVIII: 1879, este nevalabilă și de aceea neadmisibilă.

Despre acésta am onóre a încunoscianța prea Venerabila autoritate superioară bisericescă, ca să-i placă a o lua la cunoscianță și a dispune mai departe, totodată observându cu tôte stima, că am provocat comisiunile administrative, de a aduce la cunoscianță acésta dispozițiune a mea solgăbirilor și primarilor orașelor cu magistratulu regulat și a'i avisă, că în casu când nu se pote documenta aprobarea mea la destituirea de învățător, trebuie să consideru de a loru strictă datoriă sub responsabilitatea personală, de a aședă pe învățătorul respectiv érași în postulul său.

Budapesta, 13 Iulie 1885

Trefort.

Scrisoarea ministrului Trefort

cătră superintendentul bisericii evanghelice ardelen Gheorghe Daniil Teutsch este din vorbă în vorbă următoarea:

Prea venerabile,

Dorințele și îngrijirea, pe care d-ta mi le-ai împărțit referitor la dispozițiunile luate în cestiunea instrucțiunei limbei maghiare — într'unu memorandum adresat mie — mă îndemnă a face unele observări, la cari ași vrea să adaugu unu sfat potrivit cu vremea.

Nu-i de lipsă a repeti asigurarea, că în numita cestiune nu pot să mă abat delu direcțiunea urmată până acum, nici să dau mâna la vre-o transacțiune. E o axiomă a politicei mele de instrucțiune, că trebuie să înaintăm consecuentu în acésta cestiune pe calea, pe care au apucat'o legislațiunea și guvernulu, și să ne potrivim totu mai multu și mai multu cu intențiunile legei. Simțim necesitatea unei culturî în doué limbi. Acésta o dovedesc mai nainte de tôte primirea limbei germane în rândul obiectelor obligate de învățamântu la școlile noastre medii. Scim bine, că cunoșcerea celu puțin a unei limbi străine cultivate este aci mai multu decâtu ori când de o eminentă importanță practică și o condițiune pentru cultura mai înaltă socială și științifică. De altfelu zace în natura lucrului, că interesul statului, cum și interesul singuraticilor cetățeni pretinde lățirea limbei legislațiunei statului și administrațiunei în tôte părțile patriei, în tôte păturile populațiunei poliglote. E vorba de generalizarea cunoșcerei și folosirii limbei maghiare. Acésta nu însemneză a desconsidera seu „a apăsa” limba germană, care se învață în școlile noastre. Desaprobările unor nemulțumiți nu potu nimic schimba.

Sașii ardeleni să nu se lase a fi amăgiți prin agitațiuni, ci să calce pe calea indicată de natura și interesele statului modernu ungaru. Ideea de stat ungaru le oferă tôte condițiunile de dezvoltare. Nu prin aderarea la unu sistem artificialu de separare seu chiaru ridicându îngrijitoare conflicte, ci numai punându-se de bună voie într'o mai viă și mai intimă comunicare cu populațiunea maghiară voru promova cu succesu interesele patriei comune și ale lor proprii.

Durere că în acésta direcțiune Sașii ardeleni au lucratu forțe puțin. Cunoșcu cauzele acestei neîmbucurătoare stări. Decă tinerimea e crescută acasă în acelu exclusivistu spirit, care nu se pote împăca cu naturala dezvoltare a statului, o îmbucurătoare schimbare curându nu se pote face. Dar acésta grea piedecă e strinsu legată cu o altă împrejurare, anume cu donimantul obicei de a trimite pe tinerii hotărâți pentru cariera de

nstructori, îndată după absolvarea studiilor umanitare, în străinătate și a'i lăsa să se absolva totdeauna studiile academice la institutele superioare străine. Acești tineri își însușesc în vârsta celei mai mari docilități foarte ușor păreri, cari împiedecă înțelegerea și simpatia pentru actuala configurare a statului maghiar, și astfel cu totul se instrăinează de patria maghiară — decât nu și de pământul patriei. Astfel se întorc în acestu casu teologi și candidați de profesură plini de tendențe și păreri, cari stau în cel mai evident contrast cu interesele statului și dau mereu nouă hrană antipatiei, cu care în anumite cercuri sunt întâmpinate instituțiile și dezvoltarea statului maghiar modern. Dela această dispozițiune însă până la conflictul cu legea, care se poate presimți, e numai unu pasu. Nu'i nici o minune dar, că bărbații crescuți în acestu spirit nu sunt nici aplecați, nici în stare a merge înainte cu bune exemple generațiunii nouă, ci cresc pe tinerii dați pe mâna lor în același exclusivist și dușmănosu spirit.

Nimeni nu poate pretui mai multu ca mine adăncă înțirire a studiului la acele înalte școli ale științei, la cari cei mai însemnați și mai renumiți profesori ai timpului nostru lucră în marele cercu alu școlariloru setoși de știință. De ani trimet eu tineri harnici, cu zel mai mare pentru știință, la universitățile străine se se desvolte în specialitatea lor. Dar acesta nu trebuie să fie chiar începutul, ci sfârșitul; cele mai capabile puteri tinere se cerceteze însemnatele universități străine numai după câștigarea cunoștințelor speciale temeinice, pentru a câștiga întrînsele cultura mai înaltă în specialități. De o parte pregătirea, ce o ducă cu sine, precum și etatea mai înaintată oferă o garanție pentru unu studiu mai plinu de pătrundere și mai rodnicu, pentru folosirea mai intensivă a timpului cerutu de lucru; de altă parte se admite, că aceleași împrejurări au o favorabilă înțirire asupra dezvoltării păreriilor și convingerilor în genere și micșorează admisibilitatea veleităților politice în modu esențialu. Este dar din toate priverile de doritu, ca și acei tineri ardeleni sași, cari se dedică unei chemări, ce prinde o cultură științifică, să își câștige temelia culturai lor speciale științifice mai multu pe pământul patriei, și numai după câștigarea cunoștințelor temeinice și în etate mai înaintată să fie trimiși la universități străine pentru cultivarea mai înaltă în specialități. La acestea se referă potrivitul sfatu, pe care l'așu da acelora, cari au influență asupra bisericeii și școlii autonome a populațiunii ardeleni săsesci.

Crează o academiă teologică-filosofică, la care teologii și candidații de profesură se absolva recerutele cursuri speciale și să își câștige cunoștințele, cari se formeze temelia. Acestu institutu să își facă de problemă creșterea tinerilor încredințați lui atât în spirit modern științificu, câtu și în spiritul constituțiunii, în spiritul credinței cătră stat și patrioticu — pentru chemarea lor viitoare.

Mijlocele materiale ce se ceru pentru o astfel de întreprindere, nu'i vorba, nu se pot aduna ușor. Dar d-vostre întrețineți o școlă reală din fondurile universității săsesci; aceste fonduri s'ar putea folosi acuma pentru crearea unui institutu multu mai însemnatu și din punctu de vedere confesionalu — crearea unei facultăți teologice-filosofice. În casul când aceste fonduri nu ar fi de ajunsu, împlinirea lor s'ar putea mijloci ușor. Crearea acestui institutu nu ar implica renunțarea la școlă reală. Întru câtu adecă socotiți d-vostre, că ar fi de doritu, să se susțină această școlă din considerarea im-

prejurărilor locale și activității ei de până acuma, eu nu aș fi neaplecătu, să finu contu de această trebuință prin intervenirea statului, respective prin crearea unei școli reale de stat.

Dacă Cuvioșia Vostre veți suscita în cercul activității d-vostre crearea unei facultăți teologice-filosofice și ați câștiga interesatele cercuri eventualu pentru propusul modus procedendi, eu nu voiu zăbovi a face pașii necesari în interesul școlii reale și a vă oferi ajutătorea mâna pentru ajungerea scopului d-vostre în ambele direcțiuni.

Primiți Prea Venerabile, asigurarea deplinei mele stime.

Budapesta, 9 Iuliu 1885.

Trefort, m. p.

Fără să mai arătăm noi, că ce anume intențiunii are Ministrul-ordonanță, să lăsăm să ne spună oficiosul »Pester Lloyd«.

»Mai însemnate decât toate ne par observațiunile ministrului asupra atitudinii politice a unei mari părți a inteligenței săsesci. Nu în exclusivismu său în zelosa silință d'a provoca conflicte nefructifere, care totdeauna trebuie să se finescă cu pierderea săsismului, ci prin viața și intima comunicare cu populațiunea ungară trebuie să se apară Sașii interesele nemului lor... Marii bărbați germani, cari izolază poporul săsesc făcându-l nempăcatu în contra populațiunii ungurești, nu observă nicidecum, că germanismul perde cu acesta în continuu terenul fiindu strimtorat de Români... De aceea am dori, ca acea încercare de apropiere (cătră Maghiari negreșitu) a ministrului instrucțiunii să se mijlocască cercurilor patriotice ale poporului săsescu.«

Mai doarece apoi »Pester Lloyd«, ca această scrisore a ministrului să cutriere Germania întrégă, ca se se vedă ce »binevoitoru« este guvernul ungureșu. Cursa e minunată, e vorba puru și simplu de desbinarea Sașilor de Români, de aceste »vipere« pe care Maghiarii nu le pot mistui. Folia jidovăscă însă se teme că scrisorea va fi luată peste picioru în Germania, și are dreptate, căci intențiunea e necalificabilă.

Desființarea juriului de presă din Sibiu.

Oficiosul »Nemzet« răspunde la articolul. prin care »N. fr. Presse« desaproba măsura guvernului ungureșu în contra juriului de presă din Sibiu, ca o măsură șovinistă și rea. Folia ministrului Tisza o spune curatu, că măsura acesta e luată mai multu în contra Românilor:

»În Ardél, adecă în acea parte a Ungariei, unde atât din cauza pozițiunii geografice, câtu și din pricina nisuițelor de același felu ivite în România, agitațiunile daco-române sunt foarte primejdioase, curtea cu jurați, compusă mai alesu din Sași, achită o foia romănescă, care așu fatișu în contra maghiarimii și statului ungaru, cu toate că dela succesul tendințelor daco-române nu pot aștepta altceva, decât ca să fie contopiți în România mărită.«

Pentru acesta, dice foia »patriotică«, i-a regulăritu guvernul pe Sași. Dă apoi lecțiune Germanilor din Austria — după ce le arată că nu sunt leali față cu statul »maghiar« — dicendă că Germanismul austriacu, dacă și pricepe misiunea politică, trebuie să recunoscă, că unde se tractează de »interesele vitale« ale statului, trebuie să sprijinască statul »maghiar«, să sprijinască consolidarea maghiarismului. Pentru că și va Sași din Ardél, cari nu sunt decât »denunțatori«, nu vor căuta doră Germanii din Austria și chiar cei din Germania să se strice cu Maghiarii, — așa »raționază« »Nemzet.«

se facă și elu creștinu odată și se se isprăvescă. O mână câtu de bună Mustafa; ș'acu mă ustură. Dă spurcatul de nebu, nu se incurcă, par'car da într'unu bou. Așa e dacă mânăca numai luminări de seu, ca Ungurii; ș'asera era cu o luminare în gură; a înghițit'o cu feștilă cu totu.

— Mânăcu luminări, mă! răspunde Manea, ca se mă luminezu pe din năuntru, mă! dar tu, care bei la vinu ca o butie, ce-o fi în capul tău? întunecă besnă, mă! ca într'o pimniță orbă, mă!

— Vino-ți în fire, omule! îi dice prințipul Zamfiru, vedendă că er se întetește.

— În firele përulei tău, mă! se-ti mai increțescă zulfii, că nu te-am jumulitu de multu, mă! dela lasata secului, dela masă dela Dudescu; ce! pe semne și-ai uitatu, mă?«

Manea nu ridea niciodată. Umbla pe uliță strigandă în gura mare: »Toți boierii se mōră, mă! numai Manea se rēmae, mă!« Dacă îi dicea cineva ceva, arunca cu petre. Nu se temea de nimeni pe lume decât de Banul Ghica. Acolo în curte la Banul se adăpostea, avea odae, îmbrăcăminte și mâncare. Manea era milos și darnic; totu ce avea da la sēraci; dacă îi da cineva o haină bună, unu antiriu, o giubea blănită, elu se ducea la croitoru său la cojocar și le schimba pe haine grōse mitocănești, pe cari le împărțea la sēraci, păstrandă pen-

Oru câtu s'ar scutura foia ungară și compania de păcatele ce le apasă sufletul, unu lucru rēmae sigur: S'au speriat și streinii de nădrăvaniile celor dela putere.

SCIRILE DILEI.

Ministrul cultelor și instrucțiunii a încuviințat — se dice — preotului gr. or. Ionu Grama, din Dridif, din ajutorul de stat 100 fl. Adevăratu e ori nu părinte Grama?

Invătătorii: Nicolae Simzianu din Hațeg, Alexandru Vladu din Banpotoc și Iacobu Germanu din Dobra au fost recomandați de inspectorul școlar ministriului, ca să-i premieze pentru succesele obținute cu elevii în limba maghiară. Ce fac părinții școlarilor? Apucatu-i-au de scurtu pe numiții invătători, să le dovedescă ce progrese au făcutu în limba română cu evii?

Administrațiunea bunurilor Batthyanyistiloru dela Kormend a ordonat ca fiecare funcționar și servitor nemaghiar în timpu de 2 ani să învețe limba maghiară. Pe când în Spania bântue colera, aci bântue maghiarisarea.

»West-ungarische Grenzbote« scrie: »Și câtu de bine am ajunsu! Se pun în funcțiune acum în Ungaria o mulțime de esecutori de dare, cari se fac pe îndărătnicii contribuabili să plătescă, chiar decât n'ar pute. Căți indiviți atât de folositori se vor pune în posturi, nu scimă, căci foia oficială aduce numai scurta și îndatoritorea scire, că »se primesc esecutori.« Numărul rēmae pe sēma statisticeii private. Unu rēvoitoru statisticu a făcutu acum guvernului socotela, că Ungaria după sistemul de ași are trebuință de 10,000 esecutori. Numai pentru comitatul Timișului se întrebuințază 200 de esecutori. Fiecare din ei primesc 2 fl. diurnă pe și și li se plătesc toate speșele de călătorie. — 10,000 esecutori! Am ajunsu splendidu de bine.«

Dela Sinaia se scrie »României«, că M. S. Regina a vizitat mai multe colibe de sēraci, cărora le-a împărțit diferite ajutore băneșci

În 18 Iuliu n. s'a simțit în Seraievo unu puternic cutremuru de pământu, care a durat patru secunde cu bubuituri tari.

Cetimă în »Românul«: »Unu Român, care se află la băile de la Tușnadu, ne comunică că tratamentul ce suferu Românii ce s'au dus acolo spre a face băi este de nesuferit din toate punctele de vedere. Camerele sunt d'o scumpete ne mai pomenită, și acesta numai pentru Români, căci Ungurilor li se face concesiunea d'a le plăti mai estinu. Măncarea este rea și, pe lângă toate acestea, ori-ce Român care nu scie ungureșe se află în neputință d'a mânca, de vreme ce foile de birtu sunt scrise în limba maghiară. De altmintreii Românii sunt espusi și la totu felul de insulte din partea Maghiarilor și riscă d'a se vedea areștați, când s'ar încerca să răspundă la aceste insulte.«

Se scrie din Piatra »Drepturilor Omului«, că în noștea de Sâmbătă 6 curențu a izbucnit în acelu oraș, pe la ora 12, unu mare incendiu pe strada mare. Au

FOILETONU.

Correspondența între I. Ghica și V. Alexandri.

(Scrisorea XX. După »Convorbiri literare.«)

(Urmare și fine)

— Ba totu Filipescu e mai mare! strigă indignat prințipul Zamfiru, aratandă pumnul, amerințare la care Manea răspunde cu o palmă de rēsună sala și îndată se sculă cântandă: »Fivrelzon! fivrelzon!« așa pronunța elu pe romăneșce cuvintele cântecului său favoritu: Dances la Carmagnole; vive le son! vive le son du canon!

»Bre! da ce mai palmă, neiculiță! adormisem și m'a deșteptat din somn; așa e, nea Maneo, c'ai crezut că era falca lui Mustafa-pașă?« dice Sgabercea.

La cuvintele acestea, prințipul Zamfiru, care se temea să nu întărite mai rău pe Manea, începă a ride cu hohotu, frecându-se pe obraz și dicendă:

»Intri și tu în vorbă nepoftit, păianjene! Bine să-i fie lui Mustafa pașă! așa se pață decât e Turcu! să

tru dēnsul pe cea mai prōstă; uneori rēmae numai cu cămașă. Nimeni nu scia de unde era nici de unde venise. Singurul său amic era Cloșcă vizitiul, care se dice că era rudă cu Cloșcă celu vestitu în rēscularea din Ardeal. Cloșcă vizitiul a murit cam pela azulu 1829 în curte la tată-meu, când ședeam în Gorgan peste drum de casarma pompierilor.

Când venea câte-odată vorba cu elu despre Manea, Cloșcă răspundea oftandă: »Bine că e așa după câte vedură ochii lui...« și îndată schimba vorba, par'car fi fost unu secret între ei doi. Manea era unu om de mare probitate și discrețiune. Banul Ghica, când vrea să ajute pe vre-unu sēracu, chema pe Manea și lui îi încredința banii ce voia să trimită; scia că nu era om să se atingă de o lasca.

Pe când urmau glumele și palmele între cei trei nebuni, étă că vine Medelnicerul din casă dela boier și poftesce pe Băltărețu. După ce își întinse bine giubea la guleru, apucă ișlicul de unu colț alu pernei, pași în cadență și întră respectuos în odae la boier, ploconindu-se în drepta și în stanga cu mâna la peptu pe inimă. Banul îi arătă lângă ușă unu sipetu acoperitu cu unu covor și-i făcu unu semn să se ședă, er vornicul Scarlat Câmpineanu, cel mai limbutu din toți, începă a vorbi astfel:

»Nene Ștefane! acu te-ai făcut și dumneata Ro-

arsă cu desăvârșire 20 de case; 40 de familii au rămas pe drumuri.

—0—

Duminecă 30 Iunie a. c. v. sub seră o ploie amasă teacă cu grindină a stricat cucuruzul, holdele, cépa și tutunul de pe hotarul Făgărașului. Marți, 2 Iuliu v., un pandur polițienesc a adus la cunoștința cetățenilor făgărașeni, că proprietarii, cărora le-a stricat pétra (grindina) la câmp, se anunțe la casa orașului pentru a li se ușura darea.

—0—

„Dunărea de jos” spune, că locustele au fost cu totul estermite în Dobrogea și că nu mai există nici un pericol astăzi.

—0—

În comuna San-Dona, la granița Tirolului, de mai multe luni deja dispăreau copii într-un mod misterios. Acum s'a arestat răpitorul lor și a declarat, că din lipsa altei hrane a mâncat copii furați. Antropofagul este de naștere din Tirol. Dus fiind în temniță, a fost apucată de un acces de furie.

—0—

O telegramă din Madrid spune, că poliția spaniolă a descoperit conspirații republicane deodată în Madrid, Saragossa și Mataro. În Saragossa s'au arestat 60 persoane, între care un colonel și mai mulți ofițeri, cari au fost deja condamnați la moarte ca desertori și nu de mult s'au întors din Franța; aproape de Mataro în Catalonia s'a prins o bandă de opt indivizi. În Madrid s'a găsit un depou de arme și hârtii, din care se vede planul complotului. Ordinea nu s'a turburată de loc și se pare că oștirea activă nu e atinsă de această mișcare.

Urișin inferior, 11 Iuliu n. 1885.

În 10 Iuliu n. veni preotul gr. or. Ioan Cornea din Urișiu superior în cancelaria notarială, care se află în Urișiu inferior, cu un certificat ce cuprindea unele amănunți cu privire la căpătarea ajutorului de stat din cele 20 mii florini. D. notar George Terno-veanu l'a întrebat, că de ce nu observă calea oficiosa bisericească și se aruncă în brațele streinilor, deoarece greco-orientalii au refuzat acel ajutor împărțit de ministru și de capii Bisericii gr. or.? Preotul Ioan Cornea a răspuns, că ce-i pasă lui de consistoriu și de alții, lui îi e să capete bani.

Acestui Iudă al bisericii a fost respins cu certificat cu tot de sus numitul d. notar. Causa e că în acel certificat este o rubrică, în care se întreabă respectivul — cerșetor — este îmbrăcat în haine bisericești și ce conduită are. Apoi iată conduita părințelui Ioan Cornea, după cum am audiat:

Acest preot stă sub cercetare disciplinară bisericească. În anul trecut se lățise vestea, că sinodul protopopesc gr. or. l'ar fi judecat la suspendare din oficiul preoțesc pe timp de un an, din cauză că a abusat de oficiul preoțesc săvârșind ilegalități și având o purtare morală rea. Nu mai amintesc faptele, fiindu pre scandalose.

Acestea le am adus la cunoștința publicului, ca să se scie ce fel de preoți alergă după ajutoare; căci ce morală și cu inimă românească se feresc de ajutor ca dracul de tămăia.

Cel ce ne comunică această corespondență, ne alătură totodată o copie a tabeli (kimuta'ás), care s'a alăturat din partea oficiului la petițiunea sus numitului preot de a fi ajutat din cele 24,000 fl. ajutor de

stat, preliminar în bugetul țării.* Aci cetim întâeu sub rubrica „Numele preotului: Kornya Ianos, gör. kel. lelkesz; apoi se arată când s'a născut (1833), când s'a sfințit de preot (1869), ce studii are și ce limbi vorbeste (2 clase gimn., vorbeste: românește, ungurește și nemțește,) e însurat sau nu (este însurat,) câți copii are, cum sunt provăduți și ce scolară urmăz (3 fete măritate, 2 fii: 1 în gimnaziul ung. din Tergu-Mureșului, 1 lângă părinți), enumerarea veniturilor preotului (9 holde de arat și de cosit ce-i aduc un venit curat de 30 fl. și din stolă 100 fl.), are avere proprie (nu), este provăduț cu vestimente preoțesci și cu cărțile bisericești necesare (slab.)

Acastă tabelă provăduță cu sigilul oficiului este datată: Urișul superior, 10 Iuliu 1885 și subscrișă de Kornya Ianos m. p. gör. kel. lelkesz. Sapienț paucă.

Dela mai mulți locuitori fruntași din Betlean primim următoarea rectificare, căreia i dăm loc cu plăcere:

Betlean, 20 Iuliu 1885.

În interesul adevărului ești rugat, Domnule Redactor, a da loc în colonele stimatei „Gazete” următoarelor șire: În nr. 140 al „Gaz. Trans.” în corespondența „Excursiuni prin comitatul Solnoc-Doboca” tru on. d. Gregoriu Pușcaru prin faima, că densul ar estradă estrase matriculare în limba maghiară. Acastă precătu scim noi, ca cei ce suntem în continuă atingere cu dumnealui, este un neadevăr. D. călător ar face bine să nu mai răspândescă faime nebasate și nejustificate prin nici un fapt esact și real. Nu este bine a eși în public cu suspiciuni nesigure asupra unor persoane onorabile ce nu le merită.

Cu atât mai puțin merită d. Pușcaru aruncături neplăcute din partea cuiva, fiindcă chiar și numai în scurtul timp de când ocupă această parochia frumoasă a dat cele mai bune probe de bărbat, preot și român adevărat, încurajându și indemnându prin cuvântările sale cu toate ocaziunile pe popor la spriginirea bisericii și a școlei și dechiarându în prezența curatorimei că: „preferă mai bine a muri la moment, decât șola noastră să pată vr'un naufragiu.”

Veți! prea iute cu urda'n Turda d-le călător. Domnul Pușcaru e consciu de aceea că ocupă locul demnului de memoria eternă Silași și a unui Graur. În fine amintim și aceia că respectivul d-nu preot e abonat la două foi naționale „Gazeta” și „Familia”, afară de alte scrieri românești.

Făgăraș 8/20 Iuliu.

(Fata din Mukundorf.) Cu privire la comunicatul meu din 4 (16) Iuliu a. c. referitor la fata de 17 ani româncă orfană din Mukundorf, care a dispărut dela stăpană-sa, israelită din Făgăraș, și despre care se vorbea încă până și prin județ a fi și aci un casu ca cel dela Tisa-Eslar mă grăbesc a raporta că s'a descoperit abia astăzi în 8 (20) Iuliu a. c. în apa Oltului în apropierea satului Beclean, unde o comisiune de medici la îndemnul judecătoriei locale o-a secționat.

O mulțime de locuitori din Făgăraș, între cari parte mare israeliți, au alergat la fața locului unde era fata, care era albă și cu gura închisă. Tatăl fetei și ceilalți consăngeni o au recunoscut de fata lor, ăra poporul țeran șovăia; totu mortul aflat în apă și înecat de sine e cu gura deschisă; fata asta e totă albă și cu gura închisă; trebuie — ăicu ămenii — să fi fost aruncată în apă după ce a murit.

Băltărețu își pune bărbia în pumn, se gândește, tușește și răspunde:

„De! boeri dumneavăstră! cum știți că e mai bine, că acu dumneavăstră sunteți țera, cum se dice pânea și cuțitul; le știți toate și de bine și de rău. Noi suntem niște păcătoși, niște proști! facem cum ne diceți; dar unde să vă găsească eu bani în ziua de astăzi, păcătoșul de mine! că am să iau din toate părțile; stau cu sîpeturile pline de amaneturi și de sineturi, și nimeni nu-mi plătesce; că de! ce să dice cineva, nici n'au de unde. La vre-o doi trei armeni numai a mai rămas ceva parrale; dar unde te poți apropia de ei? Săptămăna trecută, nu mai departe, am avut o trebuință, de-mi crepa buza, de două-sute de mahmudele și m'am imprumutat dela Manuc, de ce la pungă pe lună (24%); i-am dat; ce să fac? eram strins de gât.”

După multe rugăminte și făgădueli de tot felul, că i-se va înlesni luarea oțupului vămilor, alu oțelor ș'ală poștelor, Băltărețu s'a înduplecat în sfârșit a imprumuta pe Dudescu cu 7½ la pungă pe lună (18%) primind amanet toate moșiile. La dobândă adaugându comisionul bancherilor și schimbul banilor cu Lipsca și cu Viena, imprumutul venea la 30 și la 40 % pe an.

Pe când eșise Cloșca pe cer, boerii intrau unul după altul în butciile lor, fiecare precedat de două

masalale. Dudescu intră acasă ca să-și facă pregătirile de drum.

Nu trecuseră trei ani dela aceea seră și averea cea mare a Dudescului, case și moșii, trecuse în mâinile Băltărețului. Pe fie-care lună, acestu cămătar îi scotea câte o moșie la mezat și negăsindu-se concurenți, moșia rămănea pe seama lui, pe nimic; moșii, cari dau astăzi cinc șase mii de galbeni pe an, le-a luat Băltărețu dela mezat, la Cuchii-vechi pe trei și patru mii de lei, galbenul valorându șapte lei.

Unde e astăzi averea Băltărețului? Nimeni nu știe.

Ioan Ghica.

*) Cine era Băltărețu și de unde venise el, nimeni nu ne-a putut spune alta decât că venise din Ternoava, unde avusese băcănie, dar că nu era originar dintr'acelu oraș; pronunția lui la vorbă era cam de cuțovlah sau de arnăuț. Bucureștenii s'au pomenit cu densul deodată lipsănu mare și bogat, cu daraveri de bani și de mărfuri cu Viena, cu Peșta, cu Brașovul și cu Lipsca, având palat mare boerescu între strada Vergului și biserica Stelea în partea orașului care a ars când cu focul din 1847. El a murit sărac cam pe anul 1823, lăsându o singură fată și drept avere numai casa cea mare dela Stelea. Ginere-său, un micu negustoraș cuțovlah, după mărtașia socrului a luat numele de Băltărețu și a avut trei băieți, dintre cari cel mai mare a murit acum în urmă la anul 1874, ăra ceilalți doi sunt și astăzi în viață, unul micu funcționar la vama...

Editor: Iacob Mureșianu.
Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

CAIRO, 22 Iuliu. — Curieri din Galanunță, că Mahdiul a murit la 29 Iunie vârsat (variolă.)

FRANCFURT la Main, 23 Iuliu. — Ocaziunea înmormântării democratului-socialu Hler, mai mulți partizani d'ai lui au voit până discursuri. Poliția a oprit acesta și a provocat mulțimea să se împrăști. Deoarece provocarea rămase fără efect, poliștii tăcură de arme, fiind mulți răniți. S'au făcutu nu merose arestări.

AGRAM, 23 Iuliu. — Cu privire la afacerea sustragerii unor documente istorice din arhivă, declară archivarul țării Miskatovich că documentele din cestiune, care cum se scie au fost aduse în 1848 cu nedrept în Agram la ordinul Banului le-a predatu presiului guvernului țării.

BIBLIOGRAFIA.

Convorbiri literare, apară la 1-a fie-cărei luni sub direcțiunea lui Iacob Negruzzi. Nro. 4 dela 1 Iuliu 1885 are sumariul: Ion Ghica: „Corespondență către V. Alecsandri” (Scrisoarea XX). — P. Hasdeu: „Așa” (T. M.): „Statistica sinuciderilor”. — D. Onciul: „Dare de semă critică despre „Teoria lui Roesler” Studii asupra stăruinței Românilor în Dacia Traiană de A. D. Xenopol” (urmare). — X. C. Gheorghiu: „Studii de literatură franceză, La Fontaine”. — M. Eminescu: „Sara pe deal” (poesie). — C. A. Cuza: „Amintire” (poesie). — I. N. Romanu: „La pădure” (poesie). — Corespondență, Bibliografii. Direcția: Strada Romană 25. Editura și Administrația stabilimentului grafic Socec și Teclu, București, Strada Berzii 86.

Românische Revue, redactată de Dr. C. Diaconovich, apare în Budapesta. Primul număr — pe Iuliu 1885 — are sumariul: Cătră onorații cetitori. — Români în Ungaria. — Justiția noastră, de Ioan Slavici. — Din presa română. — Revista. — Cronica. — George Barițu, biografia cu portretul. — Convorbiri literare, optspredece ani ai unei foi literare române. — Literatura germană în Germania, de L. V. F. — Pădurenea, istoria sătească de Ioan Slavici, din românește de Mite Kremnitz. — La fântăna Blanduziei, de V. Alexandri, poezie-dramatică în trei acte, din românește de Edgar V. Hertz. — Literatură și artă. Abonamentul: 8 fl. pe an în Austro-Ungaria, 24 franci sau 20 mărci în România și streinătate.

Reforma regulamentelor. Analisă critică a regulamentelor militare române, de lt.-colonel M. Groza. București, Tipo-litografia Stefan Mihălescu, Strada Covaci, Nru. 14. 1885.

Publicațiune de licitațiune

pentru arândarea dreptului regală de propinațiune seu cârciumărită.

A) Obiectul.

Fondulă scolastică centrală ală foștilor grănițeri români de religiea românească greco-catolică de pe teritorulă regimentului de odinioră c. r. ală II-lea românu de margine din Ardeală Nr. 17 posedă

I cu dreptulă de proprietate avitică dreptulă regală de cârciumărită din comunitățile de pe Valea Rocnei seu a Someșului și anume:

1. din Năsăudul, 2. din Rebrisoara, 3. din Rebramare, 4. din Parva (Lunca Vinului) 5. din Nepos (Vărarea), 6. din Feldru, 7. din Ilva-mică, 8. din Sangeorgiu, 9. din Maieră, 10. din Rocna vechiă, 11. din Rocna nouă (Șanțu), 12. din Ilva-mare, 13. din Măgura, 14. din Santu-Iosifă nouă (Șanțu), 15. din Leșiu, 16. din Salva, 17. din Hordou, 18. din Bichigiu, (Poiana), 19. din Telciu, 20. din Romuli, (Strimba), 21. din Runcu, 22. din Mititeiu, 23. din Găurenă, 24. din Plaiu (Suplaiu), 25. din Poieni (Poienile Zagrei), 26. din Zagra, 27. din Mocodulă cu cele două comunități de după tîrgulă (dela Șieu), 28. din Nusifalulă (Nagy-Falu) și 29. din Sântu-Ioana (Szt.-Iván).

a) Dela scaldele dela Rocna numite: Valea Vinului.

II. Dela cumpăratură liberă dreptulă regală de cârciumărită dela scaldele dela Arișulă (Dombhat).

III. Asemenea ca proprietate câștigată pe temeiulă serviciului militare de 88 (optzeci și opt) de ani și a regulamentului de graniță din 1766 prin complanarea fondului scolastică centrale greco-catolică cu erariulă în pactulă din 12 Martiu 1872 dreptulă regală de cârciumărită din comunitățile:

- a) din Valea Borgoului: 30. Borgo Rusulă (1) 31. Borgo Dioseni, (2) 32. Borgo Mișloceni (3) 33. Borgo-Suseni (4) 34. Borgo Prundulă (5), 35. Borgo Bistrița (6) 36. Borgo Tiha (7), 37. Borgo Murășeni (8).

- b) de după tîrgulă, de pe Valea Șieului, seu cerculă Monorului, 38. Budaculă românu (Román Budák) (1), 39. Ragla (2), 40. Șieușulă (Kis Sajó) (3), 41. Monorulă (4), 42. Gledini (5).

- c) Din Valea Mureșului (totulă de după tîrgulă, cerculă Monorului, acum comitatulă Murășu-Turda), 43. Rușii în munțilă (Maros-Oroszfulă) (6) și 44. Morăreni (Monosfulă) (7).

IV. Mai încolo totulă pe calea cumpăraturii libere prin fondulă filiale de rezervă ală fondului scolastică centrală gr.-cat.

1. dreptulă regală din prediulă Măgura Calului în estravilanulă comunităței Borgo Tiha și 2. dreptulă regală de cârciumărită din Tihuța în estravilanulă comunităței Borgo Prundulă.

V. Dintre aceste esercită acestulă dreptulă scolastică centrală susulă numitulă eschisivulă preste anulă întregulă în Aniesiu (II) în Valea Vinului (I a.) în Măgura Calului (IV 1) și în Tihuța (IV 1)

VI. În comunitățile Valea Someșului cu Nusifalulă și Sânt-Ioana (I p. 29 inclusive) dreptulă regală de cârciumărită de preste anulă e cumulatulă definitivulă cu celulă treilunarulă (liberulă) de tîmnă.

VII. În comunitățile de pe Valea Borgoului, Șieului și Mureșului (III a, b, c) dreptulă liberulă treilunarulă de tîmnă nu e încă cumulatulă cu se esercită pe lângă celulă de peste anulă.

B) Modalitatea.

Spre a asigură venitele acestulă dreptulă regală pe deca anulă după olaltă, adecă din 1 Ianuaru st. n. 1887 până la 31 Decemvre 1896 inclusive, până la 12 ore la miezulă nopțilă, administrațiunea fonduriloră scolastice și de stipendie ale foștiloră grănițeri români de pe teritoriulă susulă descriudelă regimentulă, mai târziu în districtulă Năsăudulă, ér acum (afară de III c., 1, 2) în comitatulă Bistrița-Năsăudulă, publică prin acestă licitațiune cu oferte și învită pe cei, ce arulă dori a luă în arândă dreptulă de cârciumărită în una seu în mai multe din comunitățile și prediele înșirate sub I II III și IV ca până Luni în 17 Augustulă st. n. 1885 la 2 ore p. m. sê și trimită la adresa: „Comisiunei administrătoare de fondurile scolastice și de stipendii ale foștiloră grănițeri români în Năsăudulă oferte compuse în scrisulă sigilate, timbrate și încărcate cu vadiulă de 10% (dece la sută) a prețului de strigare statoritulă după specificațiunea mai dela vale, seu în banilă gata numărați seu sunătoari, seu în note de ale băncei austro-ungare, seu și în hărtie de statulă de ale Austro-Ungariei, compute după cursulă bursei din ziua licitațiunei dimpreună cu cuponele și talónele lorulă încă nedecădute, scădute cu 15% sub prețulă nominalulă.

Ofertele vorulă avé a cuprinde în sine ca condițiune sine qua non: 1) cumcă îmbiitorulă ia dreptulă de cârciumărită în arândă pe 10 (dece ani) începêndulă din 1 Ianuaru st. n. 1887 până la 31 Decemvre 1896.

2) Prețulă câtulă îlulă oferesce pe anulă pentru fiecare din comunitățile seu prediele numite, una câte una seu și mai multe orilă tóte întruna, însê așa ca la dreptulă regală din fiecare comunitate sê fiă pusulă prețulă oferitulă pentru acela separatulă, deórece oferte cumulative cu o sumă pe mai multe, seu pe tóte drepturile regale din tóte comunitățile în conțretulă olaltă, orilă și în ce grupe, seu secțiunilă din diferitele vâli nu se primesc, și de se vorulă dá, se vorulă restitui oferentului fără considerare.

Prețulă oferitulă va trebui sê fiă mai mare decâtulă suma pusă ca prețulă de strigare în conspectulă dela călcăiulă acestei publicațiunii, însê sub acelulă prețulă nici de câtulă nu se va acceptă.

3) în ofertulă trebuie să fiă pusă neapăratulă condițiunea că oferitorulă cunósce bine și pe deplinulă condițiunile generalilă și specialilă de licitațiune până în cele mai mărunte părțilă ale lorulă și că se supune necondițiunatulă la cele și sê îndatoresce a-le împlini fără nici o escusare și apoi cumcă

4) Ofertulă seu sê fie scrisulă și subscrisulă cu mâna propriă a oferentului seu se aibă tóte recerințele unui documentulă deplinulă validulă după procedura civilă.

Indată ce vorulă trece 2 ore p. m. în 17 Augustulă nou 1885, se vorulă deschide ofertele în fața comisiunei administrătoare și a membriloră de comitetulă, cari din întêmplare, seu anume ar luă parte la licitațiune și acele se vorulă înregistra într'unulă protocolulă, ce se va suscepe despre licitațiune, începêndulă dela celulă mai miculă oferente până la celulă mai mare.

5) la comunitățile din Valea Borgoului, a Șieului și a Mureșului (III. a, b, c) sê se pună în ofertulă două sume, adecă suma câtă se oferesce numai pentru dreptulă de preste anulă și suma câtă o oferesce cumulativelă la olaltă cu celulă treilunarulă de tîmnă la fiecare comunitate separatulă.

Comisiunea administrătoare va ține cu membrii de față ai comitetului seu și de sine, ședința secretă, în care va decide numai decâtulă că pe care din oferentilă seu pe cari sê-i recomande la comitetulă și la locurile superioare spre aprobare, ér celorlalte după deciderelă numai decâtulă le va restitui vadielă depuse. Atătulă condițiunile generalilă, câtulă și cele specialilă mai deaprobe se potulă vedé la comisiunea administrătoare în órele de oficiu.

Din ședința comisiunei administrătoare de fondurile scolastice și de stipendii ale foștiloră grănițeri români.

Năsăudulă, 12 Maiu 1885.

Președintele:
Iosifulă Mihalașiu, m. p.

Secretarulă:
Ioachimulă Murășianu m. p.

Conspectulă

despre prețurile de strigare statorite pentru dreptulă regală de cârciumărită din cele 44 comunități foste grănițeresc și cele 4 predie din tînutulă fosfulă II-lea regimentulă românu de margine din Ardealulă pentru licitațiunea cu oferte din 17 Augustulă st. n. 1885.

Nr. curentulă	Comitatulă	Tînutulă		Comunitatea seu Prediulă unde e dreptulă de cârciumărită.	Prețulă strigarei				Adnotare
		preste totulă	în parte		cumulatulă cu cel de treilunulă	fără cumularecu multulă de 3 lunilă	fl.	cr.	
1.	Bistrița-Năsăudulă	I. Valea Rocnei seu a Someșului		Valea Rocnei seu a Someșului	4693				Aici prețulă strigarei e pusulă și anume la Borgou fiind cumulare numai provisoră, ér după tîrgulă fără cumulare și e de a se imbia prețulă și fără și cu cumulare dreptulă de cârciumărită de 3 luni de tîmnă atîtă în Valea Borgoului câtulă și în cerculă Monorului.
1				Năsăudulă	1850				
2				Rebrisoara	936				
3				Rebramare	400				
4				Parva (Lunca Vinului)	1271				
5				Nepos (Vărarea)	1522				
6				Feldru	1707				
7				Ilva mică	2253				
8				Sangeorgiu	2185				
9				Maieră	4453				
10				Rocna vechiă	1790				
11				Rocna nouă (Șanțu)	1612				
12				Ilvamare	1130				
13				Măgura	670				
14				Sântu Iosif (Poiana)	1225				
15				Leșiu	2009				
16				Salva	690				
17				Hordou	474				
18				Bichigiu	2230				
19				Telciu	271				
20				Romuli (Strimba)	579				
21				Runcu	644				
22				Mititeiu	165				
23				Găurenă	247				
24				Plaiu (Suplaiu)	526				
25				Poieni (Poienile Zagrei)	1661				
26				Zagra	1060				
27	Mocodulă								
28	II. Valea Borgoului	II. Valea Borgoului	După tîrg seu Valea Șieului	370					
29			Nusifalulă (Nagyfalu)	156					
30	III. Valea Borgoului	III. Valea Borgoului	Sânt-Ionulă (Szt.Iván)	1778					
31			a) Valea Vinului						
32			II. Aniesulă (Domb hat)						
33			a) Valea Borgoului	1600					
34			1. Borgo-Rusu	2149					
35			2. „ Dioseni	2766					
36			3. „ Mișloceni	2150					
37			4. „ Suseni	3986					
38	5. „ Prundulă	3152							
39	6. „ Bistrița	2542							
40	7. „ Tiha	2016							
41	8. „ Murășeni								
42	IV. Măgura calului	IV. Măgura calului	b) După tîrg sêncerculă Monorului			568			
43			1. Budaculă românu (Román Budák)			228			
44			2. Ragla			1475			
45			3. Șieușulă (Kis-Sajs)			1486			
46			4. Monorulă			1431			
47			5. Gledini			1829			
48			Rușii în munțilă (Maros Oroszfulă)			457			
49	Valea Borgoului	Valea Borgoului	7. Morăreni (Monosfulă)						
50			1. Măgura calului	965					
51			2. Tihuța	681					

Anunțămulă acelorulă onorați cetitori, cari vorulă binevoilă a se abonă la fôia nôstră de aici încolo, că avemulă încă în rezervă numerilă dela începutulă anululă 1885 prin urmare potulă sê aibă colecțiunea completă.

ADMINISTRAȚIUNEA „GAZ. TRANS.”

Tipografia ALEXI Brașovulă.